

ЖЕНСКИЙ СВѢТЪ

СЪ

ПРИТУРКА „ДОМАШНИЯ“

ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ,

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕДИ,

ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОДИЦИ.

Списание излиза дваждъ, на 1 и 20,
а притурката веднажъ, на 10 число
всеки мѣсяцъ.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ
прѣплатимъ.I. На списанието:
За България 5 лева
„странство 6“II. На списанието съ
притурката:
За България 7 лева
„странство 9“

Абонати се записватъ
направо въ дирекцията на
списание и въ всички
телеграфо-пощен. стан-
ции изъ книжеството.

Оплаквания за нере-
домно испращане листа
приематъ се само въ ра-
стояние на единъ мѣсяцъ
отъ издаванието му.

Пратенетъ за публику-
ване ръкописъ назадъ се
не връща.Нищма и ръкописи, не-
подписанни и неозначаващи
мъстожителството на до-
писницата, не се приема-

тъ.

Нищма неплатени не се
приематъ.Всъщакви обявления, от-
носещи се до госпожи и
господици, публикуватъ
се въ посѣдната стран-
ца за 30 стот. редътъ.За постоянни обявления
особени условия.

Писма, ръкописи и пари се испращатъ до: Дирекцията на Женския Свѣтъ улица Войнишка № 122

Съдѣржание:

Дайте ни образование, ако искате да сме добри майки и примѣрни домакини. — Значението на 21 Ноември за жените у насъ. — Обществено-литературно течение на женския въпрос у насъ. — Една цѣлъ на „Женски Свѣтъ“ постигната! — Какво прави майката, която еж болни дишата. — Графологически анализ. — Книги и списания. — Кореспонденция — Новости. — Подлистникъ.

**Дайте ни образование, ако искате да сме
добри майки и примѣрни домакини.**

(Въ отговоръ на статията „дайте да пишемъ“ по мѣстена
(броеве 1801, 1801 и 1805 въ Балк. Зора.)

(Продължение.)

Какви сѫ иностраникитѣ, доведени въ Бъл-
гария, отъ какви семейства, какво положение
сѫ заемали въ обществото, азъ не искамъ да
говоря. Такивато иностраник не трѣбва да за-
бравята, че сѫ минжли границата съ едно ку-
фарче и вмѣсто благодарностъ, че сѫ си усигу-
рили насѫщния хлѣбъ, не трѣбва тъй скоро да
си съставята мнѣніе за българката и тъй ви-
соко да се провикватъ за нейнитѣ мними недо-
статъци. Ако г. Ековъ е съзрѣлъ въ нѣкоя отъ
тѣхъ любовъ къмъ домакинството, то той трѣбва
да съзрѣ и това, че иностраниката, дошла въ оте-
чеството и, е въ повечето случаи задъ двайсетъ
и петата година, възрастъ, задъ която всѣка жена,
отъ която и да било народность захваща по-
ясно да съзнава длѣноститѣ си, съ по-голѣмо

удоволствие да испълнява семейнитѣ си обя-
занности.

Впрочемъ нека иностраниката се присмира
на бащинитѣ ви потури, на майчинитѣ ви за-
брадки, на сестринитѣ ви девохости, на народ-
нитѣ ни обичаи; нека тя, безъ да вникне въ
духа на народния ни животъ, сравнява на-
шиятѣ селски моми, които лѣтно врѣме на чело
съ драгоманинъ ходїтъ отъ село въ село да же-
ниятъ и копаятъ, съ чешкитѣ арфонистки и да
ги стави по низко въ нравствено отношение.

Въ нашата история има много скрѣбни стра-
нички отъ подобни увлечения. И Ивайло прѣ-
почете хубавата и коварна Мария прѣдъ наин-
ната и дѣлбоко любяща Кочова дѣщера, която
не умѣше тъй искусно и краснорѣчно да ис-
каже чувствата си.

Особенно интересенъ е г. Е. съ съвѣтитѣ
си за системата на въспитанието на жената.

той лесно е разрѣшилъ тоя въпросъ
и европейскитѣ педагоги
Зашо сѫ на жена
алгебра, ~~геометрия~~,
математика, ~~химия~~.

учете ѝ само да шие и крои. Не ще и съмнѣвме, че педагогите въ Европа отдавна щѣхѫ да исхврълятъ изучаванието на алгебритъ, физикитъ и пр., ако гледахѫ на прѣподаванието на прѣдметите отъ утилитарна точка на зрењието, ако конечната цѣль на въспитанието бѣше запомнянието на различнѣ химически и геометрически формули, физически опити и дати на битви. Прѣподаванието на общеобразователните прѣдмети служи да развие умствените и нравственни способности на ученика. Всѣко знае, че на жената ѝ трѣбва най-често само четиритехъ аритметически дѣйствия, по при всячко това въ всички европейски женски заведения се прѣподава и алгебра, и геометрия, на които се гледа като на гимнастика на ума.

Нашите программи за женските гимназии сѫ застини отъ европейските; разбира се, че не е можало и да бѫде другояче, защото, както всѣки народъ изостаналъ назадъ въ умственниятъ, духовенъ и общественъ животъ заимствува отъ по-напрѣдилантъ народи, тѣй сѫщо и ний отъ скоро пробудени захващаме живота си съ заимствуванія. Въ това нѣма нищо прѣосложително, понеже заимствуванието, както въ живота на единъ човѣкъ, тѣй и на цѣлъ народъ е нѣщо необходимо. Хората и народите благода-реніе на различните физически и исторически условия се намѣрватъ на различни степени на умственото и нравствено развитие и, като си заимствува, ползуватъ се съ плодоветъ отъ развитието на другите и си усвояватъ въ какъвървreme това, което е било създадено съ вѣкове. При заимствуванието не трѣба да се подражава слѣпно на прѣдачъртания образецъ, трѣба да се избира най-полезното, това, което може да се присади у насъ, да се прѣправи по нашему, съ една дума да стане семе за нашата почва.

Това, което базахме въобще за заимствуванието, ще кажемъ и частно за программите на женските ни заведения. Твърдѣ е възможно, че тѣ, като заимствовани, да не сѫ съставени спо-
вѣтъ на българския животъ; но недо-
гълъ е толкова въ това, че обръ-
на практическата часть

чо въ това че

ѣлмети
за-

е само подготовката, начало къмъ самообразоването, че учениците не излѣзватъ отъ тамъ готови за семейния и общественъ животъ, но че се готвѣятъ да могатъ да се учятъ и специализиратъ. Напротивъ, ако има нѣщо утѣшително въ нашите программи, то е това, че тѣ повече клоняютъ къмъ программите на тия държави, въ които се стараѣтъ да приготвятъ отъ дѣвойката прѣди всичко разуменъ членъ за обществото и състѣнъ домакиня.

Ако прѣподаванието на общеобразователните прѣдмети споредъ европейските программи и учебники може да принесе полза, то ползата отъ прѣподаванието на домашното стопанство по европейски, както се желае г. Екову, е повече отъ съмнителна, тѣй като то има прямо влияние на нравите и обичаите; а ний знаемъ отъ историята, че много народи скажо сѫ искали подобно заимствование. Ний живѣемъ при всѣмъ други условия, имаме си особени вкусове, свои си понятия за стопануванието, за домашния порядъкъ, които постепенно ще се измѣниятъ споредъ нуждите ни, но ще спазятъ всѣкога националната си отличителна черта и, колкото и да се мячи г. Ековъ, никога не може скрои живота ни по европейски чрезъ прѣподаванието на стопанството по европейски начинъ, или чрезъ жени-иностраници.

Една готвачка маджарка или нѣмцойка не ще принесе голѣма полза въ нашите женски гимназии; тя ще научи ученичките, кое мясо и отъ коя част на кравата е хубаво за това и това ястие; какъ да сготвятъ по разнообразни видове ястиета, какъ да ги сервиратъ, какъ да пържатъ и пекутъ сладки. Но колко ученички ще могатъ да примѣнятъ въ кѫщите си тия познания? Колко кухни имаме уредени споредъ новите трѣбования на кулинарното изкуство? (Впрочемъ салонъ и спални имаме хубави, а кухнитъ какви сѫ?) Кому ще се харесатъ и на кой вкусъ ще угодятъ европейските ястиета? Какъ ще отиде по насъ една жена на касапницата да си избере мясо? Навѣрно, всичките тия придобити и пепримѣнни познания, които не пройстѣчватъ отъ нуждите на живота ни, тѣй сѫщо ще бѫдатъ скоро забравени, както и геометрически теореми и квадратни корени. Ползата отъ тѣхъ ще е сѫщата, както и отъ учителките по рѫковѣдлието, които въ едина и ли двата недѣли уроци по рѫковѣдлието, достаточни

да научятъ ученицата да шие и крои, научватъ ѝ да работи всевъзможни луксозни багателки, които, наптина, тъй кокетливо украсяватъ къщите им, но и тъй скъпо струватъ. Азъ не говоря, че въ женскиятъ им гимназии не тръбва да се преподава домакинство и ръкодѣлне, но не въ ущърбъ на общеобразователните предмети; тъй нареченото практическо домакинство им нѣма мястото въ тия гимназии. Школи като Софийската на дружеството «Майка» иматъ значението си, освѣнъ за служините, за една жена гражданка само слѣдъ свръшването на срѣдне учебно заведение: дѣвойката, като съзира необходимостта отъ по-дълбокото изучаване на домакинството, щомъ има въ родителската си къща нуждната практика, ще постъпи въ тая школа. Прочее легкомисленни и необразованни жени сѫ способни и отъ подобни школи, основани съ най-серниозни намѣрения, да създадутъ мода съ всичките ѹ гибелни и карикатурни слѣдствия. Недостатъкътъ въ практическата часть на въспитанието на дѣвиците може отчасти да бѫде отстраненъ съ различните семайни журнали по домакинството, шиението и пр.

Особено енергично е възстаніялъ г. Ековъ противъ изучаванието на французския езикъ въ женския училища. На българката не се дава правото да има понятие, какво нѣщо е чуждъ езикъ. Ний ще кажемъ, че педагогизътъ отдаватъ голѣмо значение на изучаванието на чуждестранните езици за умственото развитие на учениците, за усилванието на памѧтта имъ и за обработванието на езика имъ. А относително това, че г.ца Пенкова е забравила не само настоящето врѣме на изявителното наклонение отъ французския глаголъ, но и всички химии, алгебри и истории и пр., ще отговоримъ г.ну Екову съ слѣдующия пасажъ извлечень изъ афоризмитъ на Шопенгауера, като се постараемъ да го приведемъ, колкото ни е възможно, по-ясно: «На тогова, който се учи, за да си състави въззрѣния, книгите и занятията служатъ като стъпалата на стълбата, по които той се качи къмъ върха на познанията: щомъ едно стъпало го издигне по високо, той го оставя. Напротивъ, много, на които цѣльта на занятията е да си напълниятъ памѧтта, се ползватъ отъ стъпалата не да се искачватъ нагорѣ, но ги събиратъ и натоварватъ на гърба си. Тѣ всѣкога оставатъ долу, тѣ като носятъ това, което би трѣбвало тѣхъ да носятъ.»

Добрѣ щѣше да ъж учимъ жената само да стопанува, ако тя не трѣбва да се счита за дѣятеленъ членъ на обществото, за майка въспитателка и ако понѣкога да не бѫше принудена да замѣстя мѫжа въ семейството. За да испълни жената обязанностите си, трѣбва не само да ги знае, но и да съзира, че е длѣжна да ги испълнява. Една жена, която добре сготвява и ошива на мѫжа си, не му е още и добра другарка въ живота, ако въ умствено отношение стои по низко отъ него; такава жена, ако при скромни срѣдства сама стопанува при по-голѣми напушта и стопанство, и дѣца, когато една образована жена при каквото и да е положение не оставя ний стопанството си, ни въспитанието на дѣцата си на чуждъ рѫцѣ. Примѣрътъ сѫ прѣдъ очите ни; въ България, която е малка, и почти можемъ да се знаемъ един други, всички образованни жени сѫ добри майки и домакини. Само просвѣщението ще застави жената да разбере и испълни съвѣтно великото си прѣдназначение и длѣжности. Сантиментални и вѣстържени готвачки, кокетливи шивачки-жени, ще бѫдатъ само съпруги домакини и майки домакини, но не и майки въспитателки.

Образование за жената, за да разбере принципите на педагогията; образование, за да съзира семайните си обязанности; образование, за да бѫде достойна сподвишка на мѫжа си; образование, за да бѫде разуменъ членъ на обществото; образование, най-сетиѣ, ако искате да има уважение къмъ кухията и иглата!

12 Януари 1894 год.

.1.

Значението на 21 Ноември за жените у насъ.

(Продължение.)

Нейното високо назначение отъ самата природа, слѣдствие физическото ѹ развитие и дѣятелностъ, е да бѫде другарка на мѫжа, домакиня и майка въспитателка; тя е повикана въ обществото като человѣкъ да състави и уреди семейството, гдѣто тя има постоянно вербално влияние. А семейството, казва Смайлъ, представлява първата най-мнѣго важна школа въ която се изработва характерътъ на человѣка, необходимъ за нравственното просвѣщение на всѣка една нация. Говориѣтъ «умътъ прави человѣка» «маниеритъ прави итъ человѣка», иѣ най-вѣрното е, че семейството създава человѣка. Гражданскиятъ добродѣтели, ако въ основата имъ не лѣжатъ осъщащи семайни добродѣтели, сѫ нищо друго, освѣнъ сценически добро-

дѣтели. На семейството трѣба да се гледа като на най-влиятелната школа за просвѣщението, защото цивилизацията е основана върху индивидуалното въспитание, което сѫ получили отдѣлните членове на обществото въ семейството; обществото, което тѣ съставляватъ, ще владѣе по-голѣма или по-малка цивилизация и хуманност, ако е добре или не добре уредена тая школа.» По нататък споменъ: «Въ края на семейството жената извършила своята възвишена роля като въспитателка; тукъ провидѣнието ѝ повѣрява отгледването на дѣцата, които създаватъ нациите, чрезъ което майките могатъ да иматъ много по-голѣмо влияние за нациите, отъ колкото ония, въ ръцѣта на които се намиратъ браздите на управлението. Влиянието на майката надъ малките ѝ подданици, които тя управлява е беспрѣдѣлно; тя е примѣръ и образецъ, който постоянно се намира предъ очите ни; тѣ на нея значително наблюдаватъ и подражаватъ. Влиянието на жената върху нациите е всеобщо . . . . Влиянието на добрѣтѣ жени служи за достатъчно мѣрило на цивилизацията. . . Жената въспитава най-хуманно отъ всички въспитатели. Да, тя създава характера въ дѣтето, който е ядката на характера на мѫжа: всичко послѣдующе въспитание не е повече отъ наслонение. Първоначалната форма отъ кристала си остава непромѣнна». . . . «Майчиното влияние върху въспитанието и развитието на характера замѣчательно ярко се е изказвало въ живота на велики тѣ личности. Дѣца, които по нещастната си сѫдба сѫ оставени на попечението на недостойни и невежествени жени, то никакво развитие не може ги изцѣрѣ отъ направеното зло.» Като напомня за знанието, което се дава на нашите дѣвойки въ училището, ти каза: «Тя (жената) не би си испънила великото назначение, ако образоването ѝ би се ограничило само въ знание на ония легки и приятни въ обществото искуства, за които се губи толкова полезно време. Въ наше време говорѣть, че всичката наука на жената трѣба да се ограничава: изъ химията — въ умѣнне да наготови обѣдъ, изъ географията — въ знание на кои страни сѫ расположени стапитъ въ нейната кѫща.»

«Врѣме е вече да се събудѣтъ и нашите жени отъ многовѣковий си умственъ застой; трѣба да образуваме нашите дѣвици, бѫдѣщи гражданки не съ образование, както до сега; иъ образование реално, образование, което дѣйствително ще ѹ приготви къмъ нейното звание.» Съ тѣзи думи говорителката свѣрши дѣлата си рѣч.

Колко би било за жената и полезно, и достойно, ако за нея имаше 2—3 такива тѣржествени празници, виѣсто тѣзи отживѣли признавания като бабинъ день, мишинъ-день, Русали, вълчитъ празници и прочее, значението на които за единъ мислящъ човѣкъ е повече отъ смѣшно? Гдѣ и въ какви имена дни жената може да се искаже? Кѫде може да намѣри случай ти да се искаже публично чрезъ живо слово? Ето защо ий, като говоримъ за

значението на 21 Ноемврий за Пловдивските граждани, желаемъ, че на всѣкаждѣ подобно на тоя да се устрои вътъ, съгласно съ мѣстните условия, такива, гдѣто отъ време на време ще се явява жената на публичната сцена да засвидѣтелствува своите мисли—своя животъ.

Пловдив, 6 Декемврий 1893. Г-къ Х. Н-ва.

Обществено-литературно течение на женския въпросъ у насъ.

(Продължение)

Но нека се не отдѣляме отъ предмѣта си. Думата ни е за жената.

Какво се приказва сега въ обществото за наше женитѣ, какви понятия има това общество за жената, какво се пише въ литературата за нея, какви понятия се прѣкарватъ чрезъ тази литература за жената, какво е течението на мислите изобщо у хората, кога стане дума за жената на което и да е място, това ще е предмѣтъ, по който ще разискваме въ тая си статия.

Нашата цѣль тукъ е не да се разпростираме на дѣлго и широко да говоримъ за историческо, обществено и економическото положение на жената въ различни врѣмена отъ исторически-культурни животъ, а е да дадемъ на кратко единъ обзоръ, въ който да се обхваща течението на мислите и понятията, които се развиватъ въ нашия животъ и литература и които се относятъ за жената.

Въ страниците на най-новата ни история сѫ отбѣлѣзани факти, които свидѣтелстватъ за нашето национално възраждане изъ подъ игото на Турското робство. Въ това възраждане се съглеждатъ идеи за националната независимост на распокъсаното Българско племе и колкото повече тѣзи идеи се развиваха у всѣки отдѣленъ българинъ, кѫде и да се намираше той въ времето на робството, толкова повече тѣ съединяваха всѣки българинъ съ брата си и толкова повече идеята за свободата на българския народъ тикаше всѣки младъ съзнателъ българинъ къмъ борба. И въ всичкото си свое идеино и умствено развитие, ама искрено, той ставаше бунтовникъ, той отричаше всѣко добро, което може да не пречи на робския климатъ; той отричаше всѣкаква филантропия, която се появяваше отъ бегови, у наши и у чорбаджии; той се въсхисаваше отъ това: бунтъ, разрушение на Турското царство въ всичките му възможни форми и проявление; разрушение на всичко, което помага да сѫществуватъ такива условия, които дѣржатъ въ робство и ужасъ миллионни хора отъ едно племе и съ еднаква вѣра и интереси.

Така можемъ да кажемъ за вървежа на нашето национално пробуждане, развитие, нашето революционно борение за национална свобода, независимост и економическо добро.

Въ всичко това еволюционно и революционно течение на българските сили къмъ свободопът и независимъ националенъ политически животъ, ний не виждаме главно нищо друго, освѣнъ борба за освобождение отъ робство изъ подъ много-вѣковнитѣ Азиятски владѣтели турцитѣ.

Подъ влиянието на идеята за освобождение отъ робство родихъ се и хора, излѣзохъ и борци, родихе и мисли, създаде сѫ и революционна литература. Животътъ на по събudenіетъ хора се обхваща отъ планове, дѣятелностъ и борба за освобождение отъ робство въ всичкитѣ му сѫществуващи форми; и въ тъзи борба се давахъ кръвь и кости.

Нашето освобождение стана. Идеята за освобождението на българия се сбъдна. Ний сме вече Княжество. Живѣмъ и се наслаждаваме. Нека да е така. Насъ ни е думата за жената и нека за нея да говоримъ.

Като какъ се гледа на всѣки въпросъ подигнѣтъ въ нашето общество за тая или опая страна изъ живота на нашата жена? При различни положения и състояния на общественното развитие и вървежъ и животътъ бива различенъ. До прѣди освобождението ни отъ робство да се повдига въпросъ за жената е било отъ малка важность. Онова, което е можело да се каже на жената, то е било, за да се направи нѣкоя шега или нѣкоя комическа сцена или ако е можело да се каже нѣщо като нравствено поучително, то е било въ смисъль, че булитъ сѫ найдостойни жени, когато се привикнатъ да живѣватъ въ харема и когато се криятъ подъ азиятскитѣ си яшмаци, а българкитѣ, когато се покоряватъ на своитѣ мѫже, когато даже тѣзи поискатъ да ги напутатъ отъ кефъ, който имъ е направила кръчмата.

Не е имало обстоятелства изъ нашия животъ, които да сѫ изваждали на публично разисквание нѣкои страни изъ домашния и общественния животъ на нашата жена.

(Слѣдва).

Една цѣль на „Женския Свѣтъ“ постигната!

За много нуждно считаме да испрѣваримъ едно впечатление, което, както ни доказа опитътъ, може да произведе надписътъ на настоящата ни статия у нередовнитѣ читатели на „Женския Свѣтъ“; за необходимо мислимъ да кажемъ, че той не съдѣржа ни капка отъ мисъльта, що се явява у нѣкои *sui generis* мислители за „Женския Свѣтъ“; за длѣжностъ даже наша считаме да отстранимъ отъ такивато, ако ще би и нѣколцина само, на прѣсти броящи се, разгледватели на „Женския Свѣтъ“ и прѣдназначенето му не-

справедливата мисъль за пѣкакво си самохвалство отъ наша страна и да ги увѣримъ въ противното, и то не съ празни думи, нѣ съ дѣла, които и подканяме сами да видѣтъ съ свои очи и прѣдизвикваме сами да исповѣдатъ. Това е, че „Женскиятъ Свѣтъ“ не само ималъ прѣдназначение и цѣли, нѣ и съумѣлъ тѣй добрѣ да ги испълни, щото въ твърдѣ братко врѣме да си достигне една, а именно главната своя цѣль че това е нанестила така, че това не е самохвалство, а фактъ, не само всичкитѣ ни читатели ще исповѣдатъ, слѣдъ като ще имать малко тѣрпение да исчете до края статията, нѣ и всѣки другъ мислителъ, съ условие само, за да се избѣгне съставението миѣнне отъ първото впечатление, да захване да чете отъ края.

Не веднѣжъ сме доказали въ колонитѣ на нашето списание, че жената по умственнитѣ си способности никакъ не стои по долу отъ мѫжете, нѣ само че тя не е имала възможността да развие способности. Който се е занимавалъ съ историята на жената въобще и съ нейното положение, което тя заемала въ обществото или семейството, ще се увѣри въ истинността на думитѣ ни. Напослѣдъкъ обаче не само женитѣ, нѣ и опекунитѣ имъ мѫже сѫ разбрали вече, че съ измѣнението начина на живота, съ измѣнението сферата, въ която жената бѣше прѣдназначена исклучително да живѣе, тя или става съвсѣмъ излишна, а даже и вредителна, или и нейното направление трѣбва да се измѣни. И ето вратитѣ вече на училищата се отворихъ и за нея; тя вкусиж вече отъ тѣзи духовни храна и нищо не може да ѹж спрѣ отъ да не удовлетвори напълно жаждата си.

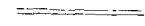
Отъ това общо движение на жената не остана хладнокръвна и българската жена. Отъ страна на управляющитѣ честъта ї, за добра честь, ї се даде възможността за развитието ї и, ако сѫществуватъ още пѣкни ограничения, не се съмняваме, че ї тѣ слѣдъ малко врѣме ще се уредѣятъ. При всичкитѣ обаче старания на доброжелателитѣ на женския полъ, сѫществуватъ още до денъ днешенъ хора, които всѣчески се мѫчатъ да осуетятъ тѣхнитѣ старания. Тѣ имъ прѣдписватъ, че ужъ се мѫчили да излизатъ вънъ отъ прѣдназначеното имъ място отъ природата, че ужъ искали да оставятъ дома, семейството и пр. На такива ний посочваме да прочетятъ „Женскиятъ въпросъ въ България“, по-

мѣстна въ тозигодишния «Алманахъ на Жен. Свѣтъ»; а на доброжелателнъ па женския полъ ний иѣмаме, освѣнъ само да ги увѣримъ, че бѫдѫщето поколение съ признателност ще произнася тѣхнитѣ имена. Женитѣ вече се събудихѫ; тѣ на всѣкѫдѣ ваче търсѫтъ съ алчностъ духовна храна. Дѣто има да се говори иѣщо полезно, тѣ първи тичатъ да се ползватъ и не се съмнияваме, че скоро ще видимъ и други подобни, като нашето, и по-съвършени, списания, за распространение на които ний всѣчески ще се стараемъ, като имъ даваме нужднитѣ наставления и братската рѣка, стига тѣ да пожелаятъ и да се отнескатъ до наше направо и стига само тѣхнитѣ цѣли да бѫдѫтъ чисти и доброжелателни. На всѣкѫдѣ почти женски дружества се учредихѫ; почнижѫ да се отварятъ училища, поддържани исклучително отъ подобни дружества; да се испрашатъ жени въ Европа за висше образование; да се отварятъ недѣлни женски училища и пр., отъ които явно се вижда, колко напослѣдъкъ женитѣ се прѣдадохѫ на просвѣщението и развитието, което, както казахме, е главната цѣль на «Ж. Свѣтъ». За това ний подканваме вичките наши добросъвѣстни учено любиви жени да не се обескуражаватъ никакъ отъ суетни нападания на иѣкои неприятели на женското развитие, иъ, напротивъ, да се заловиже по-серизно съ почижкото дѣло, като помнишь добрѣ, че пищо не се добива безъ трудъ, и като бѫдѫтъ увѣреши, че единъ денъ тѣхнитѣ старания напълно ще бѫдѫтъ увѣрчани съ неувѣхнити вѣнци.

Ето какво може да покаже «Жен. Свѣтъ», като резултатъ отъ своята дѣятелностъ; ето какво може да направиже списания, като нашето, издаваеми за въ полза на своите другарки!

Накъо прави майката, кога сѫ болни дѣцата.

И така да свѣрши, за което бѣхъ захва-
нилъ... Иъ за какво говорѣхъ. Да! азъ ви
расказвахъ, какъ тази ужасна неизлѣчима болѣсть — крупъ — свѣрпествоваше въ нашия
градъ; и какъ всичките майки едва че се не изумихъ отъ страхъ.... Прѣзъ това врѣме обѣ-
нижъ вниманието веднажъ на жена ми върху
нашата дѣщеря Нелля, която идѣше на болѣ-
нѣтѣ ѹ, и смучеше иѣкаква дѣрвена прѣчица.

— Драга моя, казахъ азъ. — Да бѣхъ на
твоє мѣсто никой пѫтъ не бихъ позволилъ ва-
дѣтето да гризе дѣрво.

— Е какво отъ това? отговори жена ми;
като въ сѫщото време се приготви да вземе
прѣчицата отъ рѣцѣтѣ на дѣтето. Азъ отдавна
съмъ забѣлѣжилъ, че женитѣ немогутъ да не
въразижтъ даже и на пай-справедливата забѣ-
лѣжка; иъ искамъ да кажж: омѫженитѣ жени
Азъ продѣлжихъ:

— Съкровище мое, забѣлѣжи, че ясеновото
дѣрво има единъ отъ продуктитѣ, който съдѣржа
въ себе си най-малко количество питателни ве-
щества, потребни за дѣте.

Рѣката на жена ми, която бѣше вдигната,
за да вземе прѣчицата, спрѣ се за минута въ
въздуха и пакъ паднѣ на колѣнѣтѣ ѹ. Жена
ми се ядоса и каза сърдито:

— Ти си въображавашъ, че знаешъ всичко
на свѣта, когато всичките доктори казватъ,
че терпентинътѣ, който съдѣржа ясеновото дѣрво
е твѣрдѣ полезенъ при страданието отъ разстрой-
ство на бѣрецитетѣ и грѣбначенъ мозъкъ.

— А ако е тѣй.... прости ме, значи азъ не
съмъ те разбралъ. Азъ пезнайхъ, че дѣтето
страда отъ тѣзи болѣсти и че заповѣдалъ док-
торътъ.

— Кой ти каза, че дѣтето страда отъ раз-
стройство на бѣрецитетѣ и грѣбначенъ мозъкъ?
възрази жена ми.

— Мила моя, че нали ти сама намекнѣ
на това.

— Какви глупости! ишио подобно азъ не
съмъ казала.

— Драга моя, казахъ пакъ, нѣма и двѣ
минути откакъ ти каза това.

— Боже мой, какъвъ си станжалъ! могж ли
да помнишъ всичко, баѣвото съмъ говорилъ.

Споредъ менъ, нѣма ишио глупаво въ това,
че дѣтето смукало ясенова прѣчка и ти самъ
мнобо добрѣ знаешъ това. Така щото нека дѣ-
тето да смуче, або иска.

— Не сърди се, казахъ азъ.— Азъ напълно
признавамъ убѣдителността на твойтѣ доводи
и се прѣклонявамъ прѣдъ тѣхъ. Затова, ако же-
лаешъ, азъ ще заповѣдамъ да пригответъ иѣ-
колько такива прѣчки. Нека да не мислѣтъ, че
азъ отъ капризъ притѣснявамъ дѣцата си.

— Ахъ, Боже мой, идѣте си въ кабинета
и ме оставьте въ покой. Вий истощавате моето
тѣрпение съ вашите бесконечни разсѫждения. А

пъкъ вашите наставления, азъ не искамъ да слушамъ; тъй като и азъ може по-лошо отъ васъ да въснитавамъ дѣцата си.

— Твърдѣ добре, азъ сега ще излѣзж; и нѣ позволи ми да ти забѣлѣж, че въ твоите за-
бѣлѣжки недостига логика и че . . . .

Азъ не успѣхъ да свършж; тъй като жена ми стана и бѣрзо изнесе дѣтето. Вечерята прѣди вечеря, тя ме посрѣдник съ развлѣнвано лице и блѣдна като платно.

— О, Мортимере още единъ случай . . . .
Малкиятъ Джорджъ-Гордонъ се разболѣ.

— Отъ кroupъ ли?

— Отъ кroupъ безсъмѣшие.

— Има ли още нѣкаква надѣжда?

— Ни пай-малка. О, Боже мой, та нима и до насъ да дойде редъ.

Подирь вечеря дѣйката донесе малката Нелли въ трапезарията, за да покаже легка нощъ на родителите си и да прочете обичната им молитва на майчинитѣ си колѣни. Въ срѣдата на молитвата дѣтето се легко позакашли. Жена ми се облѣгнахъ на креслото и смѣртна блѣдност покри лицето ѝ. Нѣ въ минутата тя скочи. Тя захвана да дава заповѣди на слугите съ такава грижа, която характеризира смѣртенъ ужасъ.

Тя заповѣда да прѣнесатъ кревата на Нелли отъ дѣтската въ нашата спалия. А сама отиде да нагледва за испытането на своите заповѣди. Тя вика и мене и азъ трѣгихъ подирѣ ѝ. За скоро всичко бѣше свършено. Креватъ на въспитателката бѣше прѣмѣстенъ въ

стаята, която се памираше на редъ съ нашата спалия. Нѣ сега жена ми съобрази, че и ний сме много далечъ отъ Джорджъ-Гордонъ и ако, недай Боже, съ него да се случи нѣщо . . . . (Слѣдва.)

Графологически анализъ.

№ 3. Минерва. Имате интелигентност и духъ творѣлъ събудени, които посъктъ печата на оригиналностъ, които и отличава отъ обикновенитѣ; въи сте творѣлъ способенъ да подавате пропагантичната и мъчнотицната, които срѣщате по пътя на живота ви; въи сте постояненъ, безъ да си личите много; имате голъмъ благородство; въи сте недовърчива, т. е. лесно се подозирате, като мислите беспрѣстано, че ще ви уловятъ, че ви лѫжеятъ; не сте много скептична за парите, които обичате да давате, из не много, разбира се; обичате извѣнърно да се подигравате и да се съмѣтете надъ тия, които не сѫ, колкото са сѫ, умни; въи сте тѣнкъ дипломатъ, рѣдко разсъдътъ, из творѣлъ способенъ да управлявате тъкътъ работа или важна индустрия, из тъкътъ отъ лънностъ не си употребявате интелектуалнътъ пръвмъщество, които притежавате.

№ 4. Никой. Въи сте интелигентъ и, по при-
чина на това, имате характеръ амбициозенъ, защо-
то, като се чувствувате за способни, желаете всичко да
постиште; имате духъ тѣнекъ разсѣдътъ; не сте
меланхолични и обичате много да се веселите; тъкътъ въи сте разсъдътъ, не много внимателъ; имате чувствително и любезно сърдце; имате из-
исква, да имате голъмъ усърдие въ какво и то бихте
можли да се вадете; но никога сте малко страхливи,
не винаги доста постояненъ въ исполнението на рѣ-
ченията си; не се подозирате лесно, имате малко
редъ; имате лошътъ нравъ, отъ куражъ не се ти-
шавате.

сладкозаспалия пътникъ се събудилъ. Той излѣзълъ изъ стаята, омилъ се на чешмата, облѣгълъ си чисто облѣгъло, извадилъ изъ пътника си торбичка книга и захвана да чете, като се расположилъ удобно на миндера при прозореца, който билъ отворенъ надъ незапирания ручей. При това му занятие го заварила госпожата на къщата: тя дошла да узнае, добър ли си е починълъ и какъ е неговото здравие.

Като влѣзжала тя забѣлѣжила на неговото лице неудоволствие, и той, както се виждало, неохотно ѹ отговарялъ. Въобще, макаръ че той ѹ говорилъ по необходимост обикновенитѣ думи за привѣтствието и признательност, и ти още отъ самата минута на излизанието на портата за да го покани, не видѣла нито веднажъ засмивка на неговото мрачно лице.

На години, вижда се, той билъ още много чадъ; и нѣ безобразно сухъ, блѣденъ, отвѣнъ мѣрката брадатъ и никаква хубостъ и приятностъ на лицето му; а на движението си, на думите си, па даже и на погледите си имъ придавалъ голъма степенностъ и сановитостъ.

4) ПОДЛИСТИНИКЪ

ЯДЕЦЪ.

Пътникътъ приемалъ всичко съ достоинството на високъ санъ, и на госпожата неговата чопорна обноска се показала чудна и забавна.

Носътъ ти го попитала, какво желае той: да се нахрани или да поспи? а пътникътъ ѹ отговорилъ откровено, че уморяванието и сънътъ надвишаватъ на глада му.

Тогава Мариго и слугата ѹ се отдалечили, като затворили подирѣ си вратата; а младия пътникъ се съблѣкли и радостно се истегнали на богатото и чисто легло и заспали на часа дѣлбоко.

При това Мариго запрѣтила на къщнитѣ да шумѣтъ; сама отишla въ яхъра и заповѣдала да нахранятъ мулето съ яченикъ, а посѣлъ отишla въ готоварницата, за да пригответи най вкусна закуска.

Сънътъ вече стояло високо на пладнѣ, кога

№ 5. Евреинъ. Почекътъ Ви показва, че имате добри и справедливи чувства; при оцѣняване на пъщъ вий често се привличатъ твърдъ много отъ подробноти, които представяватъ малко интересности, вместо да си обрнете вниманието езръхъ главния прѣдметъ; имате твърдъ чувствително сърдце, нъ катурата Ви е толкова страстина, щото често действуватъ безъ да слушате мждритъ свърти на разума си, който Ви пропоражава спокойствието; Вий сте много себеюбецъ и много веселъ, щедъръ, пръданъ; идентъ Ви еж промъниливи; никой пътъ се лишавае отъ благоразумие; обичате да заповядате и управлявате и се сърдите, когато не постъпватъ по волята Ви; Вий сте искренъ и въренъ, а не гордъливо.

Camille d'Ardenne

Книги и списания

получени въ Дирекцията ни.

Юридиически прегледъ. излиза подъ редакцията на С. Бобчевъ и М. Маджаровъ Пловдивъ. 1894, год. II, кн. VI. годишна цѣна 12 лева.

Учителъ. мѣсечно педагогическо обществоено списание за учители и въспитатели. год. I ки VI издава Хр. Д. Максимовъ Пловдивъ годишна цѣна 6 л.

Християнски Свѣтъ, год. III бъл. II, издава методистката епископална миссия, Руссе 1894.

Ветеринарна сбирка. мѣсечно списание по ветеринарната медицина и скотоводство, год. III бр. I 1894 София годишна цѣна 6 лева.

Изворъ, илюстрирано ученическо списание годишна цѣна 6 лева Руссе 1894.

Младина, научно забавителенъ вѣстникъ съ картини за младежите отъ двата пола год. III, кн. IV Казанлѫкъ годишна цѣна 2 лева.

Педагогизъмъ, научно популарно списание за въспитатели и учители редакторъ М. Иончевъ год. IV кн. VI VII София 1894 година.

Тия особености възбудили любопитството на младата госпожа и ней ѝ се поискала да побеседова съ тайнствения и угрюмъ странникъ.

Заради туй, като че необръщала внимание на неговите навѣсени вежди, тя съднала по на страна на мандрия и го попитала: «добръ ли се осѣща?»

— Много добръ, госпожо моя; благодарікъ ви, отговориъ философътъ, като не оставялъ книгата си.

— Позаминъ ли ви болѣстъта, отъ която ви отсутра се оплаквахте, като стояхте предъ нашата порта? попитала го още Мариго.

— Позаминъ ми.

— Добръ ли си починъхте?

— Добръ, още по неохотно отговориъ той.

Нъ Мариго все се прѣструвала, че не забѣлѣва, че му досажда.

— Вие трѣба да сте много слабъ въобще отъ къмъ здравието? Азъ забѣлѣвамъ туй по вашата блѣдност и пусталостъ, продължавала тя.

Отговорница: Т. Г. Ноева.

Пробни уроци по законъ божий първия курсъ г. Разградъ 1893 цѣна 20 ст.

Корреспонденция.

Г-н Г-а Т. Матеева *Сулима*, Симеоновъ *Руссе*, Г. Иопова с. Смильово, Е. Вълчева, Ел. Стоянова, А. Димитрова *Пловдивъ*, Б. Ивановъ М. Думковъ, Хр. Минковъ, Капит. Антоновъ *Братца*, Подполк. Узуновъ, А. Силяновски *София*, Ст. Стефанова с. *Жеравна*, Н. Краварева *Пловдивъ*, Капит. Кировъ Т-Пазарджикъ, Ст. Илиева *Добринъ*, Поруч. Телевъ, Шуменъ Ст-Дечевъ с. *Орихово*, Капит. Каназирски *София*, Г. Минчева *Разградъ*. Получихме стойността на едоогодишното течение на списанието.

Г-нъ Н. Г. Бъбрековъ *Ямболъ*, Симеоновъ *Руссе*, Д-ръ Владоъ *Пловдивъ*,avr. Силяновски *София*, Пор. Караминевъ *Сливенъ*, Гр. Минчева *Разградъ*, Г. Стойчевъ, Г. Топаловъ, Ст. Иоповъ, Н. Марапозовъ *Трънна*. Получихме стойността на Алманаха.

Г-а Ел. Вълчева, К. Димитрова *Пловдивъ*, М. Душковъ *Братца*, Т. Матеева *Сулима*, А. Д. Недѣлкова *Харманли*, Читалище „Наука“ *Ловечъ*, Майоръ Куцаровъ *Чирпанъ*, К. Илавова *Видинъ*. Писмата Ви заедно съ паря за алманаха получихме, благодаримъ за готовността Ви.

Г-а Серафимова *Цловдивъ*, Симеоновъ *Руссе*. Получихме стойността на едоогодишното течение е на списанието заедно съ притурката за 1893 г.

Г-нъ Юри. Маровъ, писмото Ви подъ № 26, 27, 28 съ пари получихме Т. Дж. *Карлово*. Ще се публикува. Ствоеително алманаситъ можете да се съобразите съ известието тукъ.

Извѣстие

Тъй като мнозина отъ абонатите ни, особенни отъ ония въ странство, не сѫ могли да внесатъ още стойността на алманаситъ, вслѣдствие късното имъ испращение, то по тѣхната справедлива молба, тегленето на лотарията се отлага на 25 идущий Мартъ, когато ще се тегли вече непрѣмѣнно.

Пѣтникътъ на туй ѹ отговориъ мрачно и сърдито.

— Не, госпожо моя, не! и още единъ пѣтъ не! Азъ съмъ сухъ и блѣденъ — това е тъй, нъ съвсемъ не отъ болѣсти, а отъ моята бескрайна ученоѣсть!

Отъ рано азъ постигахъ великата истина, че прѣди да стъпя на пѣтя на дѣятелния животъ, мждритъ юноша е длѣженъ да узнае всичката мждростъ на минжлите вѣкове, която се е съхранила като въ съкровищници въ тия книги, които на всѣкїдѣ и всѣкога ма придружаватъ. Сега, при всичко че съмъ изучилъ книжовната мждростъ напълно, азъ пѣтувамъ, за да се запознаѣ и съ житейската мждростъ, нъ все паки и паки освѣжавамъ своя умъ съ живата вода на древното любомждрие, за съхранение незиблемата отъ нищо твърдостъ на духа. Да, госпожо моя, азъ още съмъ младъ на години, нъ съ умъ и съ знание азъ съмъ богатъ, азъ съмъ много богатъ!!

(Слѣдва.)

Печатница Л. Нитче — Варна